గవర్నరుపేటలో సామాన్యంగా సోమసుందరమును ఎరగని వాళ్లు లేరు. అతనందరికీ వింతగా కనబడేవాడు. సౌమ్యస్వభావుడైనా చిన్ననాటి నుంచీ ఎప్పుడూ ఇల్లు పట్టక తిరుగుతూ ఉండేవాడు. అతనికి సావాసాలెక్కువ. ముఖ్యంగా అతను లక్ష్మికాంతము గదికి తరుచుగా వెళ్లుతుంటాడు.

లక్ష్మీకాంతము ఒంటరిగా వచ్చి బెజవాడలో చదువుకుంటున్నాడు. పెద్దవాళ్లు కోపపడతారనే భయము లేకపోవడముచేత పగలంతా పదిమంది స్నేహితులను చేర్చి చీట్లాడుతూ కాలము గడిపేవాడు.

వేసంగి ప్రవేశించింది పొద్దుటిపూట స్కూలు పెట్టినారు. ఎండలు చిటపటలాడుతున్నవి. ఎట్టిటి యెండలో కూడా మన సుందరము ఆ చీట్లాడే చోటికి రోజూ పన్నెండు కొట్టేటప్పటికి హాజరయ్యేవాడు. కాని పాపమతనికి చీట్లాడడము బొత్తుగారాదు. బస్తీలో పుట్టి పెరిగి ఇంగ్లీషు చదువుకుంటూ చీట్లాట రాకపోవడము తోడి వాళ్ళకు కేవలము హాస్యాస్పదంగా కనపడేది. వాళ్ళంతా సోమసుందరాన్ని చీట్లాడలేనందున ఎగతాళి చేస్తూఉన్నా, అతను మాత్రము రోజు అక్కడికి వెళ్ళి వాళ్ళాడుతుంటే కాస్తసేపుఊరికే చూస్తూ కూచుని తర్వాత మరి ఒక స్నేహితుని ఇంటికి వెళ్ళుతూ కాలము గడుపుతూ ఉండేవాడు.

మన చీట్లపేక క్లబ్బుకు అవతలి ఇంట్లో మాధవరావు ఉంటున్నాడు. అతనికి పెద్ద పోకడలేమీ తెలియవు. ఎప్పుడూ చదువేమో తానేమో అన్నట్లు సంచరిస్తూ ఉంటాడు, చీట్లాటలో ఆరితేరిన వాడే. ఐనప్పటికి అతను లక్ష్మికాంతం ఇంట్లో క్లబ్బులో మెంబరుగా చేరలేదు. ఓర్పులేని తనము వల్లనో మరి ఎందువల్లనో కాని, కొంతమంది మాధవరావు పెద్దమనిషితరహా అంతా వట్టి టక్కరు తనమనేవాళ్ళు.

ఆ వైశాఖమాసములో ఎండలూ, గాడ్పులూ తీవ్రంగా ఉన్నవి. వడదెబ్బకు పాపము కొంతమంది పసి పిల్లలుకూడా పోయినారు. ఒకనాడు మధ్యాహ్నము సోమసుందరము భోజనము చేసుకొని లక్ష్మికాంతము గదికి వచ్చినాడు. లోపల చాపలు వేసుకొని లక్ష్మికాంతమూ స్నేహితులు ఆటట్లు ఆడుతున్నారు. ఒకడు ఆటఅన్నాడు. ఇంకొకడు అడ్డు అన్నాడు. ఆటషరతు పై షరతులదాకా పెరిగిపోయింది. దిగుడు చెయ్యి వాడు గంభీరంగా ముక్కదిగినాడు. ఆట అనర్గళంగా సాగిపోతున్నది. అంతపట్టున వాళ్ళు ఆడుతున్నప్పటికీ సోమసుందరము లోపలికి రాగానే సభవారంతా పక్కున నవ్వినారు ఎందుకు నవ్వినారో సోమసుందరానికి అర్థం కాలేదు. అతని మనస్సు పువ్వువలె కోమలమయినది. ఎప్పుడయినా స్నేహితులు ఎగతాళి చేస్తే అతను ముఖము చిన్నబుచ్చుకొనేవాడు. అతనికి కష్టముగాఉన్న కొద్దీ తోడి వాళ్ళు ఎక్కువగా ఎగతాళి చేస్తూ ఉండేవాళ్ళు. కాని ఆరోజు మరీ అతనికది దుర్భరమైనది. అక్కడ వుండలేక బయటికివచ్చి వడగాడ్పు తోలుతూఉన్న పంచలో అరుగుమీద కూచుని శూన్యభావంతో ముందు వైపునకు చూస్తూఉన్నాడు.

అట్లా చూస్తూ ఉండగా సుబ్రహ్మణ్యమనే కుర్రవాడు మాధవరావు ఇంటివైపు రావడ మతనికి కనబడ్డది. సుబ్రహ్మణ్యమూ సోమసుందరమూ మూడవ ఫారం వరకు బెజవాడ హిందూహైస్కూలులో కలిసి చదువుకున్నారు. కాని ఈ మూడేళ్ళనుంచీ చెడు సావాసాలవల్ల సుబ్రహ్మణ్యము సరిగా ఐడికి పోక చదువులేకుండా తిరుగుతూ ఉన్నాడు. అతన్ని చూడగానే షుమారు పందొమ్మిదేళ్ళ ప్రాయమువాడనీ తెలుస్తుంది. కొంచెము ఎర్రనివాడే. అయినప్పటికీ అందగాడని చెప్పడానికి వీలులేదు. కాని అతనికి మాత్రము ఆ విషయమున అనుమాన మణు

మాత్రమైనా లేదు. మరీ ఈ మధ్య పిలక జుట్టు కత్తిరించుకుని క్రాపింగు పెట్టుకొన్నప్పటి నుంచీ తన ముఖానికి వికాసము హెచ్చిన దనీ అసలు నూతన జీవమే వచ్చినదనీ అద్దంలో మాటిమాటికి చూసుకుని ఆనందించేవాడు.

సుబ్రహ్మణ్యము మాధవరావింటికి రావడ మారంభించి కొద్ది రోజులే అయింది. ఆదివరలో వాళ్ళిద్దరికి విశేషంగా స్నేహమున్నదని మాత్రం చెప్పలేముకాని ప్రస్తుతమురోజూ అతను మాధవరావు గారింట్లో కనపడతాడు. ఇవ్వాళ చక్కగా తలదువ్వుకొని పచ్చటి రాజమండ్రి సిల్కు ఉత్తరీయము కమ్ములు తీర్చి దాబుగా కనపడేటట్లు కప్పుకొని కొత్తగా వస్తున్న కోర మీసాలు దువ్వుకుంటూ తాంబూలము నములుతూ మాటిమాటికి చెయ్యిపెట్టి క్రాపింగు సద్దుకుంటూ వస్తూ వుండే సుబ్రహ్మణ్యము బహు వింతగా కనపడ్డాడు, వేషమంతా మారిపోయింది. ఆదేమి, నడక కూడా మారిపోయిందే! వాని కోడిపుంజు నడకా అదీ చూడగానే సోమసుందరానికి నాటకములో వచ్చే వేషాలు జ్ఞాపకము వచ్చాయి.

సోమసుందరానికి పదిహేనేళ్ళ కంటే ఎక్కువ వుండవు. వాని ముఖంలో ఒక విధంగా అమాయకత్వము కనబడుతుంది. అయినప్పటికీ తెలివితేటలూ ఊహలు తక్కువ లేవని అంతా అనుకునే వాళ్ళు. మాధవరావింట్లోకి పోతున్న సుబ్రహ్మణ్యాని చూచి అతను నవ్వినాడు. సుబ్రహ్మణ్యము ఏమీ మాట్లాడక అతనివైపు కొరకొర లాడుతూ చూస్తూ లోపలికి వెళ్ళినాడు. సోమసుందరము అరుగు మీదనే కూచుని మళ్ళీ శూన్యదృష్టితో ముందువంక చూస్తున్నాడు. అట్లా చూచేటప్పుడతని పెదవులు చిరునవ్వుతో వికసిస్తవి. కళ్ళు కల వరిస్తున్నట్లు కనపడి చూచే వాళ్ళను ముగ్ధులను చేస్తవి.

సుబ్రహ్మణ్యము మాధవరావు ఇంట్లోకి వెళ్ళి రెండు నిముషములయింది. సోమసుందరుడేదో పరధ్యానంగా కూచుని ఉన్నాడు. ముందు సూటిగా చూస్తూ ఉన్న అతని దృష్టులేలనో మాధవరావింటి వైపు మరలినవి. మెరుపు మెరిసినంత సేపులో అతని కంటికి పచ్చని రుమాలు గాలిలో ఎగరవేసి ఎవరినో పిలుస్తున్నట్టు కనపడ్డది. సోమసుందరుని ధ్యానం మరలినది. ఉన్నట్టే ఉండి ఎదురింటి వైపుకు చూపులు మరలించినాడు. అప్పుడు వాని కళ్ళకు చక్కని మెరుపుతీగవంటి ఒకానొక బాలిక సొగసుగా సింగారించుకొంటూ ఆ యింటి కిటికీ వద్ద కానవచ్చినది.

ఆ మేడలో స్వామినాధయ్యరుగారు ఉన్నారు ఆయన కోయంబత్తూరు వాడయినప్పటికీ తెలుగు జిల్లాలోనే చాలా కాలము నుంచీ ఉద్యోగం చేస్తూ ఉన్నందువల్ల తెలుగు రకంగానే ఉంటాడు. ఆయన పిల్లలు కూడా తెలుగు దేశములోనే పుట్టి తెలుగు బళ్ళోనే చదువుకుంటూ ఉండటము చేత వాళ్లు మన పిల్లలవలనే తెలుగు చక్కగా మాట్లాడతారు. ఆయనకు ఆడపిల్ల ఒక్కతే. ఒకసారి వాళ్ళంతా స్వదేశము చూడటానికి వెళ్ళినపుడు తాతగారూ వాళ్ళంతా అరవమే మాట్లాడడము విని అప్పటికి అందరిలోకి చిన్నదైన కమల, "ఏమిటి ఈ అరవగోడూ" అన్నందుకు వాళ్ళ తాతగారామెను తన జీవిత కాలములో క్షమించ లేదట. ఆమెకు ఇప్పుడు పదమూడు సంవత్సరాల ఈడు ఉంటుంది. దక్షిణాదిస్త్రీలు ఎప్పుడూ కొర్నాటి చీరెలు కట్టుకుంటూ రెండుమూడు బట్టలతోనే కాలము గపుడుతూ ఉంటారని మన వేపున అంతా అనుకుంటారు. ఒకవేళ ఆ మాట నిజమైనప్పటికీ కమల కొర్నాటి చీరలు మాత్రమే కట్టుకోక బొమ్మరంగు చీరలు, ఊదారంగు సిల్కు చీరలు రకరకాలవి కట్టుకొని ఎంతో నాజూకుగా ఉండేవి. ఆడనలుసు ఒక్కతే కావటముచేత తల్లిదండ్రులు ఆమె అడిగినదల్లా కొంటూ గారాబముగా చూచుకొనేవాళ్ళు, ఇంకా పసితనము పూర్తిగా వదలక పోవటమువల్ల ఆమె ముచ్చటగా ఇంట్లో ఇటు అటు తిరుగుతూ ఉండేది.

మంచి గౌరవముగల వంశములో జన్మించిన పదిహేనేళ్ళ కుర్రవానికి లోకానుభవము చాలా తక్కువగా వుంటుంది. అది మంచీ, చెడ్డ బాగాతెలియని ఈడు. అందులో భయభక్తులతో పెరిగిన సోమసుందరానికి ప్రపంచములో జరిగే విచిత్ర కార్యాలు ఏమి తెలుస్తవి! అయినప్పటికి విద్యావంతుల కుటుంబములో జన్మించిన హేతువున అతని బుద్ధి కుశాగ్రమయినది. అందులో మనస్సుకు కూడా వికాసము అప్పుడే కొద్దిగా ఏర్పడుతున్నది.

పక్కయింటిలో సుబ్రహ్మణ్యము ఉత్తరీయము ఎగరవేయడమూ ఎదుటిమేడలో అప్పుడే చక్కని మెరుపు తీగవంటి ఒకానొక బాలిక సింగారించుకొంటూ కిటికీ వద్ద కానరావడమూ చూడగానే సోమసుందరుని మనస్సులో ఏదో సందేహము ఏర్పడినది. బాగుగా చూచినాడు. చక్కగా ఆలోచించినాడు. కొంతసేపు పస్తాయించి అరుగు మీదనుంచిదిగి ఇహ ఆరోజు స్నేహితుల ఇళ్ళకు వెళ్ళకుండా సరాసరి ఇంటికి వెళ్ళిపోయినాడు కొంతకాలము గడచినది. సోమసుందరుడు లక్ష్మీకాంతమింటికి మామూలుగానే వస్తున్నాడు. మాధవరావింటికివచ్చే సుబ్రహ్మణ్యము వేషము ఆరోజుకారోజు విచిత్రమవుతున్నది. అతను అంత సంపన్నుడు కాదు. మునుపు మురికిగుడ్డలు కట్టుకొని వీధుల వెంటతిరిగేవాడు. ఇప్పుడు పూటకొక రకము దుస్తులు ధరిస్తున్నాడు. ప్రొద్దునపూట ఇస్త్రీ మల్లు కట్టి పట్టుచొక్కా తొడిగి పైన పచ్చని రాజమండ్రీ సిల్కు వేసుకొంటే సాయంత్రానికి అవి తీసి వేసి జరీ పంచె తీర్చి కట్టుకొని, పిండి పెట్టి గ్లాసువలె నున్నగా ఇస్త్రీచేసిన కప్పులుగల లాంక్లాతు చొక్కా తొడుక్కొని నడుముకు వలిపెపు ఉత్తరీయము బిగించి మాటిమాటికి స్వామినాధయ్యరుగారి ఇంటివేపు

తన గుంటకళ్ళతో చూస్తూ తెచ్చి పెట్టుకొన్న కొత్తనడకలతో మాధవరావుదగ్గరకువచ్చి పోతూంటాడు. ఇక అతను క్రాఫింగు దువ్వే పద్ధతులకు అంతే లేదు.

ఒకసారి జుట్టు అంతా పైకిదువ్వి'' విశాలమైన నుదురు కలవాని వలె కనబడతాడు. ఇంకొకసారి ముందుకు దువ్వి ప్రబంధ స్త్రీల ముంగురులు జ్ఞప్తికి తెప్పిస్తూ ఉంటాడు. మరొకసారి వెంట్రుకలు పక్కకు వంకెలు వంకెలుగా దువ్వి గంగాతరంగములు శిరస్సున ధరించిన సాక్షాదీశ్వరుని అవతారము వలె ఉంటాడు. ఇక వాడు వాడుతున్న తల నూనెలకు, అత్తర్లకు లెక్క లేనేలేదు. సీతాకోక చిలుకవలె ఉంటున్నాడు.

2

మంచు వేసంగి వెళ్ళిపోయినది. వానలుజోరున కురవడ మారంభించినవి. వానాకాలములో గవర్నరు పేటలో కూడా రోడ్లు బొత్తుగా బాగుండవు. ఎక్కడ చూచినా బురద, రోడ్డుమీదనే గుంటలు పడి నీళ్ళతో నిండు కుంటవి. రోడ్డు మధ్యనున్న చెట్లు సుఖప్రదంగా నీడ ఇచ్చినప్పటికి ఇప్పుడు మాత్రము వాన వెలిసిన తరువాత కూడా చిటపట చినుకులు రాలుస్తూ వీధులలో సంచరించేవాళ్ళకు చికాకు కలిగిస్తూ ఉన్నవి.

బెజవాడలో సహాయ నిరాకరణోద్యమము ప్రజ్వరిల్లుతున్నది. గాంధి మహాత్ముడు దేశీయ నాయకులతో వచ్చి వెళ్ళి ఎంతోకాలము కాలేదు. పెద్దలూ, పిన్నలూ, బాలురూ, బాలికలూ, రకరకాల ఖాదీ బట్టలు కట్టుకొని వూళ్ళో అన్ని మూలలా కన్నుల పండువుగా కనబడుతున్నారు.

సోమసుందరము పెద్దవాళ్ళ భయం చేతనో, చదువు మీద నున్న ఆసక్తి చేతనో పాఠశాలా బహిష్కారము మాత్రము చేయలేదు కాని ఖాదీ బట్టలే కట్టుకొనేవాడు. ఒకనాడతను కొత్త బట్టలు కుప్పడము అంచువి కట్టుకొని అనేకమైన రంగులు కలిగి పేముతో చేయబడ్డ చక్కని స్వదేశపు గొడుగు వేసుకొని, విలాసంగా తిప్పుకుంటూ, లక్ష్మీకాంతమింటికి వచ్చినాడు. కాని లక్ష్మీకాంత మింట్లో లేనందున స్నేహితులతో కొంతసేపు కాలక్షేపము చేయకుండా ఊరికే ఇంటికి తిరిగి. వెళ్ళడానికి మనస్సు ఒప్పక నెమ్మదిగావెళ్ళి పోతున్నాడు. కాస్త దూరము సాగిపోగానే మాధవరావు ఎదురయినాడు. అతను సోమసుందరాన్ని చూడగానే ఒరే! పాముకోళ్ళు తక్కువేగాని కాశీకి వెళ్ళుచున్న స్నాతకపు పెళ్లికొడుకులాగా ఉన్నావురా!'' అని ఎకసక్కె మాడినాడు. పుష్పకోమలుడైన సోమసుందరుడు సిగ్గుపడి నవ్వగా అతని మనోహర నేత్రములలో సౌందర్యము వెల్లివిరిసింది.

సోమసుందరుడు వీధి వెంట నడుస్తున్నపుడు అతని లేడికళ్ళు ఎక్కడా నిలవక ఊరికే సంచరిస్తూ ఉంటవి. అప్పుడతనిని చూచే వాళ్ళకు ముచ్చటగాఉంటుంది, మనసోముడి కళ్ళు మనఇంట్లోఅందరి వాటికంటే అందంగా ఉంటాయి. అని అతని అక్కచెల్లెళ్లు అంతా అనేవాళ్ళు పూపవయస్కుడైన అతనికామాటలు ఎంతో ఆహ్లాదము కలిగించేవి. శుష్కప్రియాలు పలికే భట్రాజు స్తోత్రాలకే లోకాను భవము కలవాళ్ళు కూడా ఉబ్బి తబ్బిబ్బులవుతున్నప్పుడు హృదయ పూర్వకంగా వాళ్ళు ఆ మాటలు అన్నపుడు సోమసుందరము పొంగడము లో ఆశ్చర్యమేమున్నది! అతని కన్నులే కాక రూపము కూడా మనోహరమైనది. పచ్చని బంగారము వంటిచాయ కొంచెము ఈడుకు మించిన పొడగరియై మనోజ్ఞమైన లతవలె సుకుమారముగా ఉంటాడు. ఈరోజున మరీ ఆ విచిత్రమైన గొడుగూ చక్కని అంచుల కొత్త ఖాదీ బట్టలూ కట్టుకొనివెళుతుంటే జగన్మోహనంగా ఉన్నాడు. కాబట్టి మాధవరావన్నమాటలలో వింత ఏమున్నది!

తర్వాత కృష్ణాతీరాన చల్లగాలికి తిరుగుదామని వాళ్ళిద్దరూ బయలుదేరి పోతున్నారు.

వాళ్లు నాలుగడుగులు సాగిపోగానే, చక్కని మబ్బురంగు చీరె కట్టుకుని కళ్ళనిండా కాటుక తీర్చి. ఎఱ్ఱ కలువలవంటి పాదాల మీద పసుపు ముద్దు గొలుపుతూ ఉండగా ఒయ్యారముగా అడుగులు వేసు కుంటూ వస్తున్నకమల ఎదురైంది. పేరంటముచేసే ఆడపిల్లలను చూడ డము ప్రతివాళ్ళకూ నిర్వ్యాజమైన ఆనందము కలిగిస్తుంది. సోమసుంద రానికి పుట్టుకతోనే సౌందర్య తృష్ణ ఉన్నది. ఆ కమల ముగ్ధమనోహర రూపము చూడగానే అతనిలో అప్పుడు నిర్వికారమైన ప్రేమభావ ముద్భవించి ఉల్లాసము కలిగించింది. వాళ్ళు రావడము చూచి కమల పక్కగా తొలిగిపోతున్నది. సోమసుందర మా పిల్లవంక చూచి మాధవ రావుతో, "ఈ అమ్మాయి స్వదేశీ వస్త్రాలు వేసుకుంటే ఇంకా ఎంత బాగుంటుంది!'' అని కమలకు వినపడేటట్లుగా పలికి ముసిముసి నవ్వులు నవ్వినాడు. కమలకు అప్పుడే సిగ్గు కాస్త తెలుస్తున్నది. ఆ మాట లామె వినగానే సిగ్గుతో తల వంచుకుని కొంత దూరము నడిచి సోమ సుందరము వంక ఓరచూపొకటి విసిరింది. సోమసుందరమది చూచి నాడు.

పొంగిపొరలుతున్న కృష్ణవేణి మీదుగా మలయమారుతము వచ్చివాళ్ళదేహములను చుంబనము చేసినది. దగ్గరనున్న వేపచెట్టునుంచి పళ్లు జల జల రాలినవి. ప్రపంచమంతా సోమసుందరుని కంటికి నూతన శోభతో కానవచ్చింది. పక్కనున్న కాలవ మీద నుంచి పల్లె వాసి ప్రేమపాట వాళ్ళకు కర్ణపర్వమైనది. అప్రయత్నంగా సోమసుంద రుని పెదవులవెంట పున్నాగ రాగము వెలువడినది. మందవాయువుతో

శ్రుతి కలిసి అతనిరాగము అవ్యక్త మాధురి ఒలికింది, ఎగితాళి చేయబోతున్న మాధవరావు కూడా ముగ్ధుడైపోయినాడు.

3

సోమసుందరమూ సుబ్రహ్మణ్యమూ ప్రతిరోజూ మాధవరావు ఇంట్లోగాని ఆ సమీపంలోగాని కలుస్తూన్నందువల్ల ఉభయులకూ చిన్న నాటి పరిచయము వృద్ధి పొతున్నది. ప్రతిరోజూ సాయంకాలము ఇద్దరూ కలిసి ఇటు అటు షికార్లు చేస్తూ ఉండేవాళ్ళు. కమల కనపడి నప్పుడల్లా సుబ్రహ్మణ్యము వికారచేష్టలు చెయ్యడమూ సోమసుందరు డసహ్యించుకోవడమూ జరుగుతూ వచ్చాయి. సాయం సమయమందు చక్కని దుస్తులు ధరించి వాళ్ళిద్దరూ ఒకరితో ఒకరు కులాసాగా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ అయ్యరుగారింటి వైపు చూపులు మరలించి చూస్తూ ఉండేవాళ్ళు. కమలమ్మ మనస్సును వీళ్ళు ఆకర్షించినారని చెప్పలేము కాని వీళ్ళాదారిన వెళ్ళినప్పుడల్లా ఆమె ముస్తాబై నిత్యము కంటబడేది. దూరదృష్టి సూక్ష్మాలోచనా లేని సుబ్రహ్మణ్యము తన అందం చందం చూచి కమల భ్రమించుతూ ఉందని తలంచి మురుస్తూ ఉండేవాడు. సోమసుందరుని హృదయంలో ఈ గోడే లేదు. చక్కని వస్తువులనూ చక్కని మనుష్యులనూ చూడడమతనికి సరదా. కాబట్టి సౌందర్యరాశి ఐన కమల అతన్ని ఆకర్షించింది.

అది మంగళవారము. సాయంకాలము. సోమసుందరము బడి నుంచి వచ్చి పుస్తకాలు ఇంట్లో పడేసి కమలా దర్శనమునకై వెళ్ళినాడు. ఆమెను ఒకరోజు చూడకపోతే అతనికి తోచేదికాదు సూర్యాస్తమయము అప్పుడే కాబోతున్నది. కమలమ్మ వాకిట్లో గుమ్మముదగ్గర చాపవేసుకొని వీధివైపు తలపెట్టుకొని పడుకొని ఉన్నది. సోమసుందరు డాదారిన వెళ్ళుతూ 'సుబ్రహ్మణ్యము'! అని కేక వేస్తూ కమల వంక తిరిగి చూస్తూ ఉన్నాడు. కమల అతని కంఠ స్వరము వినికాబోలు. లేవకుండానే తలఎత్తి సోమసుందరుని వంక చూచింది. అతనుకూడా ఆమె వంకచూచినాడు. ఇద్దరి చూపులూ కలిసినవి. సోమసుందరు డుల్లాస పూరితుడైనాడు. చీకట్లు ప్రపంచమున అల్లుకొనసాగినవి. ఆహారార్థము పోయిన పక్షులు తమ కాంతలను కలుసుకొన వలెననే వ్యగ్ర భావంతో గూళ్ళకు చేరుకుంటున్నవి. సోమసుందరుడు ఇంటికి మరలిపోయినాడు.

ఇది జరిగినకొన్ని రోజులకే ఒకనాడు సోమసుందరము చేత పుస్తకాలు పట్టుకొని బడికి వెళుతూ తలవని తలంపుగా సుబ్రహ్మణ్యమును కలుసుకున్నాడు. వీళ్ళిద్దరూ సాగిపోతూ ఉండగా దూరము నుండి ఎదురుగా వస్తూ ఉన్న కమలమ్మ కనబడ్డది. శాలువ అంచు ఖాదీచీరె కట్టుకుని నవ్వు ముఖంతో చేతిలో కరేపాకు విలాసంగా ఇటు అటు తిప్పుతూ మనోహరంగా వస్తున్నది. వర్షము కురిసి ఉండడము వల్ల రోడ్డంతా ఎండీ ఏండని బురదతో నిండి ఉన్నది. పాము మెలికలు తిరిగి ఉన్న ఆ సన్నని కాలి దారి గుండా ఆమె జాగ్రత్తగా వస్తూ ఉంటే నాగ కన్యకలు సోమసుందరానికి జ్ఞప్తికి వచ్చినారు. కవితాత్మ కలవాడగుట చేత అతను ఆమె లావణ్యమును సుబ్రహ్మణ్యము వంక తిరిగి వర్ణింప సాగినాడు.

మొద్దు సుబ్రహ్మణ్యము పరవశుడైనాడు. "కమలమ్మను చేయి పట్టుకుని పలకరించేదా? అని సోమసుందరాన్ని అడిగినాడు. సోమసుందరము భయముతో "వద్దు" స్త్రీ సౌశీల్యము కాపాడవలసినది" అని కఠినంగా చెప్పినాడు.

ఒక్క నిముష కాలములో కమలవాళ్ళ సమీపానికి వస్తుంది. నిముషముగడిచినది. సోమసుందరము కాలిబాట నుండి పక్కకు బురదలోకి దిగినాడు. సుబ్రహ్మణ్యము కదలలేదు. ఉద్రేకముతో అతని దేహము కంపిస్తున్నది; ముఖ మెఱ్ఱబారినది. చెమటలు పోస్తున్నవి. ఉత్తరీయము జారుతున్నది. సుబ్రహ్మణ్యము మూర్ఖత్వమూ అతని ఆకారము చూచి కొంచెము భయముతో కాలి బాటనుండి అవతలికి తొలగ నుద్దేశించుచున్న కమలమ్మ నతడు హఠాత్తుగా చేయి పట్టుకున్నాడు. పక్కన ఉండి చూస్తున్న సోమసుందరము నిర్ఘాంత పోయినాడు. అతని కన్నులు చీకట్లు కమ్మినవి. ఇంతలో కమల ముఖము చిట్లించుకొని ధుమధుమ లాడుతూ కాల భుజంగివలె చేయి విదిలించుకొని ముందుకు సాగిపోయింది. సుబ్రహ్మణ్యము నిశ్చేష్టుడైనాడు.

కమల కొంతదూరము నడిచిపోయి సోమసుందరము వంక తిరిగి జాలి గొలుపుతున్న చూపులు ప్రసరింపజేసింది. ఆ చూపు అతని హృదయంలో ములుకులువలె నాటినవి. అతనికి కర్తవ్యతాజ్ఞానము వచ్చేలోగా సుబ్రహ్మణ్యము తలవంచుకొని నెమ్మదిగా జారిపోయినాడు. సోమసుందరము కొన్ని క్షణములపాటు అదే తీరున నిశ్చలుడై నిలిచి కొంతసేపటికి ధైర్యము తెచ్చుకుని అతని కళ్ళ ఎదుటనే జరిగిన ఆ భయంకర విషయమును గూర్చి ఏమి విరసము! ఎంత సాహసము! అని ఆలోచిస్తూ నెమ్మదిగా బడికి వెళ్ళిపోయినాడు.

ఇప్పుడు సోమసుందరుని మనస్సునందు తరంగములవలె తలంపులు పొరలి వస్తున్నవి. ఉదయమున కమలమ్మను సుబ్రహ్మణ్యము అవమానము చేయడము, అప్పుడు తన్ను కమల కరుణరసము ఒలుకుతున్న నేత్రాబ్జములతో చూడడము పదే పదే జ్ఞాపకమువచ్చి అతని మనస్సును కలత పెట్టసాగినవి. స్కూలులో ఉన్నంతసేపు పిచ్చివానివలె వున్నాడు.

సాయంకాలము మామూలు ప్రకారమతడు లక్ష్మీకాంతము గదికి వచ్చినాడు. లక్ష్మీకాంతమూ మాధవరావూ మాట్లాడుకుంటూ

న్నారు. వచ్చిన సోమసుందరాన్ని చూడగానే లక్ష్మీకాంతము "ఒరేయి ! నీవు రోజు రోజు కిట్లా అయిపోతున్నావేమిరా ?" అన్నాడు. మాధవ రావు లక్ష్మీకాంతాన్ని చూచి వికటంగా కన్నుగీటినాడు. సోమసుందరము మనస్సు అక్కడలేదు. అందుచేత వారి పరిహాసపు మాటలు అతను వినిపించుకోలేదు. ఏమీ బదులు మాట్లాడకుండా కాస్తసేపు అక్కడ ఉండి సోమసుందరము లేచి వెళ్లుతున్నాడు. వెనకనుంచి లక్ష్మీకాంత మాధవరావులు నివ్వెరపోయి అతనివంక రెప్పవాల్చక వికటపు చూపులతో చూస్తున్నారు.

సోమసుందరుని హృదయమంతా కమలతో నిండియున్నది. అతను ఇప్పుడెక్కడికి వెళ్ళుతున్నాడో అతనికే తెలియదు. లక్ష్మీకాంతం దగ్గరకు వచ్చేటప్పుడు గాని నిత్యమూ కనపడే కమల మనోహర రూపము నేడీతనికి కనబడలేదు. సుబ్రహ్మణ్యం చేసిన సాహస కార్యానికి ఆమె ఎంత సిగ్గుపడుతున్నదో ! అతని పక్కనే ఉండి అది నివారించలేకపోయినందుకు తనమీద కూడా కమలకు అసహ్యము కలిగిందేమో ! ఈ విధంగా మనోవేదన పడుతూ కాళ్లు నడిపించుకొని పోయిన చోటికి వెళ్లిపోయినాడు.

రాత్రి ఎనిమిది గంటలయినది. పండువెన్నెల కాస్తున్నది. భోజనమయిన తరువాత వాకిట్లో అరుగుమీద కూర్చున్న సోమసుందరుని మనస్సు తపిస్తున్నది. కమల తనను క్షమించినట్లు తెలుసుకోనిది అతని ఆవేదన శాంతించదు. చివాలున లేచి మాధవరావింటివేపు వెళ్లినాడు.

ఆ వేపుగా ఎవరో పెళ్లివారు ఊరేగుతున్నారు. గుంటూరు నుంచి రామదాసు మేళము వచ్చింది. సన్నాయిమీద రాళ్ల కరిగేట్లు నాగస్వరము వాయిస్తున్నారు. వేరేమీ ఆలోచించకుండా, పెండ్లి కొడుకునూ, పెండ్లికూతురునూ చూడకుండా' సోమసుందరము మేళము వద్దకుపోయి నిలుచున్నాడు. గానము మధురంగా ఉన్నది. రాగం వింటూన్న కొద్దీ సుందరము హృదయము అనేక మార్పులు చెందుతూ ఉన్నది. అతని ఆత్మ కొంత శాంతించింది.

సంగీత మాగిపోయింది. ఊరేగింపుసాగిపోతున్నది. అన్ని రకాల వాయిద్యములూ అతని శ్రవణములలో కర్ణకఠోరంగా ప్రవేశిస్తున్నవి. అక్కడనే నిలబడి అయ్యరుగారి ఇంటివేపు చూచినాడు.

వాకిట్లో కమలమ్మ నిలుచున్నది. ఆమె తనవైపు చాలాసేపటినుంచి తదేక ధ్యానంతో చూస్తున్నట్లు గ్లాసులైట్ల వెల్తుర్లో అతనికి స్పష్టంగా కనపడ్డది. వాళ్ల ఇద్దరి చూపులు కలిసి సిగ్గుతో ఒండొంటితో పెనుగులాడినవి. ఆమె అప్పుడు తెల్లని వలిపెపుచీర కట్టుకొని గ్లాసులైట్ల కాంతిలో మరింత ప్రకాశమానముగా ఉండి పండువెన్నెల శోభను తిరస్కరిస్తూ నిలుచుని ఉన్నప్పుడు సాక్షాత్తు మోహినీ విగ్రహంలాగా సోమసుందరానికి కనబడ్డది. ఇప్పటికెన్నోసారులు ఆమె అతన్ని చూచి ఉన్నది. అతనెన్నోసారులు ఆమెను చూచి ఉన్నాడు. కాని ఈరోజున మాత్రము ఎందువల్లనో ఆమె చూపు అతన్ని కలచివేసింది. మునుపెప్పుడూ తనలో కలగని భావాలు అతని హృదయంలో అప్పుడు మెరుపు మెరిసినట్లు ఉద్భవించి అతనికి అర్థం గాకుండా బాధపెట్టినవి.

మార్పు చెందిన హృదయముతో సోమసుందరము మాటిమాటికి కమలమ్మ ఇంటివైపుకు తిరిగి తిరిగి చూస్తూ నెమ్మదిగా ఇంటికి వెళ్లిపోయినాడు. రాత్రి పన్నెండు కూడా దాటింది. ఇంకా వానికి నిద్ర పట్టలేదు. చాలాసేపు పక్కపై ఇటు అటు అశాంతితో తిరిగి సుబ్రహ్మణ్యము కమలచేయి పట్టుకొన్నట్లూ కమల తనవైపు ఏదోగా చూచినట్లూ కలవరిస్తూ ఎట్లెట్లో నిద్రపోయినాడు.

తెల్లవారింది. రాత్రి నిద్రలేని బద్ధకముతోనూ మనస్సు నింకా వదలిపోని ఆందోళనముతోనూ సోమసుందరము అరుగుమీద కూర్చుని దంతధావనము చేసుకుంటున్నాడు. ఇంట్లో వాళ్ళంతా ఎవరి పనిమీద వాళ్ళున్నారు. గడచిన రాత్రి జరిగిన సంగతి ఊరకే ఆలోచిస్తూ నోట్లో పెట్టిన వేలు కదపక అట్లే ఉంచుకొని నేలవంక చూస్తున్నాడు. అప్పుడు హఠాత్తుగా వాని అన్నగారు కళ్ళెఱ్ఱ చేసుకొని అతని వద్దకు వచ్చి వాని గడ్డము పట్టుకొని మోటుగా ముఖముపైకెత్తినాడు. సోమసుందరము ఉలిక్కి పడ్డాడు. "ఒరే వెధవా ! ఆ వెధవ సహవాసముచేసి చెడిపోతున్నావట్రా !" అని గద్దించి పలుకుతున్న అన్నగారి మాటలు అతనికి వినపడ్డవి. ఈ సందడి విని వాళ్ళక్కగారు ఇంట్లోనుంచి పరిగెత్తికొని వచ్చి అన్న మోటుతనము చూచి పొద్దున్నే లేవగానే చిన్నవాణ్ణి పట్టుకొని అట్లా తిడతా వేమిరా ?" అన్నది ఆ మాటకు మరింత కోపంతో అన్న తమ్ముణ్ణి పట్టుకొని ఇటు అటు విదిలించి 'వీడా ! పాడు సావాసాలవల్ల చెడిపోతున్నాడు !" అన్నాడు.

"ఏమి చేశాడేమిరా ?" అని అక్క అడిగింది.

"ఏమని చెప్పమన్నావు ! చెప్పకుంటే సిగ్గుకూడాను !" అని అన్న ధుమధుమ లాడుతూ వెళ్ళిపోయినాడు.

అక్కగారా మాటలకు నివ్వెరపోయింది.

ఇప్పటి వరకూ సోమసుందరము ఇంట్లో వాళ్ళెవరి చేతనూ ఒక్కమాట కూడా పడి ఎరగడు. అతని సత్ప్రవర్తనమూ శాంత స్వభావమూ కోమల బుద్ధి ఇంట్లో అందరికి ఆశ్చర్యం కలిగించేవి. అతను అభిమానవంతుడని తెలిసి ఇంట్లో అంతా బహు ఆదరించేవాళ్ళు. అందులో పసివాడు.

ఈ విధంగా అన్నగారు అని వుండడానికి కారణము అతని నిష్కళంక హృదయానికి ఏమీ కనపడ లేదు. తనను ఎప్పుడూ

ప్రేమాతిశయంతో చూచే ఆకళంకుడైన తన అన్నగారు నిష్కారణంగా ఏ పాపమూ ఎరుగని తన్ను దూషించిన మాటలతని హృదయమును శూలములవలె భేదించినవి. అది కూడా అక్కగారిముందు తనకు పరాభవము జరగడము మరింత కష్టకారణమైనది.

అతనికి పిచ్చి ఎత్తినట్లయింది. దానికి తోడుగా ఇంట్లో వాళ్ళంతా అతని యెడల ఏదో వింతగా ప్రవర్తించసాగినారు. అవమానము కలిగిన తర్వాత ప్రథమోద్రేకను కొంత శాంతించిన పిమ్మట అతను అన్నగారి కటువంటి దురభిప్రాయము తనపై కలగడానికి కారణమేమని ఆలోచింప నారంభించినాడు. మనస్సు పరిపరి విధాల పోయింది. తానామధ్యను చేసిన పనులు పలికిన మాటలు మెరుపులు మెరిసినట్లు వెంట వెంట అతని మనోవీధిలో పొడగట్టినవి. కాని అతను ఎంత శోధించుకున్నా సోదరుడు ఆ విధంగా కోపించడానికి తగిన హేతువు కనుపించలేదు. పోనీ, ఎవరైనా గిట్టని వాళ్ళేమైనా కల్పించి సాడీలు చెప్పినారా అంటే అతని కటువంటి వాళ్లు ఎవరూ లేరే! అతన్ని చూచిన ప్రతివానికీ అతని మీద ఒక విధమైన ప్రేమ కలిగేది. ఆలోచించిన కొద్దీ అతని మనస్సునందు కల్లోలము ఎక్కువ కాసాగినది. సుబ్రహ్మణ్యము ఆ వెనకటి రోజున వీధిలో పట్టపగలు కమలచేయి పట్టుకొన్నప్పుడు తాను దురదృష్ట వశాత్తుగా అతనివెంటనున్న సంగతి జ్ఞప్తికి వచ్చినది. అప్పుడెవరో ఒకరిద్దరు చూచి ఉన్నది కూడా పొడగట్టింది." కాని ఆ విషయములో నేనే పాప మెరుగనే! సుబ్రహ్మణ్యమును మొదటనే విచారించవలెనని ప్రయత్నము చేసినాను గదా! తర్వాత చీవాట్లు కూడా పెట్టినానే! ఇక నెన్నటికి ఆ దుర్మార్గుని ముఖము వంక చూడనని ఒట్టు పెట్టుకున్నానుగా! అని ఏమేమో వితర్కించుకున్నాడు. లోకానికి మనస్సు ప్రధానము కాదని పాపమా కుఱ్ఱవాని కెట్లా తెలుస్తుంది!

5

ఆరోజు మధ్యాహ్నం కమల కానరామికి మిక్కిలి చింతిల్లుతూ సుబ్రహ్మణ్యము కాలుగాలిన పిల్లివలె ఆమె ఇంట చుట్టూ నడయాడుతున్నాడు. ఇంతలో చేయి కడుక్కుంటూ కమల అతన్నిచూచి లోపలికి పోయింది వాడు కిటికీ వద్దకు వెళ్ళి చూరునీడను నిలుచున్నాడు. వెళ్ళినాడో లేదో అని కమల తొంగి చూచింది. అది సుబ్రహ్మణ్యం కనిపెట్టి గచ్చకాయంత తెల్లని కాగితపుచుట్ట నొకదాన్ని కిటికీలోగుండా లోపలపడవేసి అక్కడ నిలవక గృహాభిముఖుడై గబ గబ నడచి పోతున్నాడు.

ఆ సాయంకాలం సోమసుందరుడు లక్ష్మీకాంతమింటికి వచ్చినాడు. దానిమ్మగింజలవంటి పలువరస కనబడేటట్లు కిల కిల నవ్వుతూ రోజూ వాకిట్లో కూచునే కమల నేడు కానరాకున్నది. మూర్ఖుడైన సుబ్రహ్మణ్యం ఏదో చేసి వుంటాడని ఊహించి అతడు ఉగ్రుడైనాడు. లక్ష్మీకాంతం వాళ్ళు తమ దోవన తాము పేకాడుకుంటూ ఉంటే అతను వెళ్ళి అరుగుమీద విచారమగ్నుడై కూచున్నాడు. సాయంత్రం 8గం॥ అయినా కమలజాడ కనబడలేదు. ఇహ చేసేది ఏమీలేక హృదయభారంతో ఇంటికి వెళ్ళిపోయినాడు.

ఒక నెలరోజులిట్లా గడిచినవి. మాధవరావు ఇంటివద్ద సుబ్రహ్మణ్యం కనబడటములేదు. కాని ప్రతి సాయంత్రమూ సోమసుందరుడు ఒక్కడూ మాత్రము ఆవీధిన లక్ష్మీకాంతమింటికి పోతూ ప్రతి ఇంటిమీదా తన కమలనేత్రములు సారించి అలంకరిస్తున్నాడు. కాని కమల మళ్ళీ ఒక్కసారికూడ అతనికళ్ళ పడలేదు. ఆమె బయటకి రానందువల్ల ఆ బజారు కంతకూ కళ తగ్గిపోయింది. కారణము తెలుసుకోవలెనని సోమసుందరానికి ఆదుర్దా ఎక్కువగుతున్నది. కాని అతనికేమి తెలియరాలేదు. రోజూ కమలా దర్శన వ్యగ్రుడై ఆశతో అతడా వీధిన వెళ్లుతాడు. కాని రోజూ కొండంత నిరాశతో తిరిగి వస్తాడు,

దసరా సెలవులు వచ్చాయి. బడిలేదు గనుక అతనిప్పుడు ఇంటిపట్టున ఉండక బజార్ల వెంబడి తిరుగుతున్నాడు. ఒకనాడు ప్లీడరు గుమాస్తాలంతా కూడే తమలపాకు, బీడీల దుకాణమువద్ద పదిమంది పోగయి బిగ్గరగా మాట్లాడుతూ వుండడము చూచి సుందరము అక్కడికి వెళ్ళినాడు. అతన్నిచూచి ఒకడు మీ బావగారిగుమస్తా ఎవరిప్పుడూ! సూరయ్యేనా? అని ప్రశ్నించినాడు, సోమసుందరము దగ్గరకుపోయి "అవును అని తమలపాకు బీడీ కొంటానికి జేబులు చూచుకుంటూ నిలబడ్డాడు.

గుమాస్తాలంతా కోర్టుసంగతులు మాట్లాడుకుంటున్నారు. "ఏరోయి, మనస్వామినాధయ్యరుగారిని గంజాము బదలాయించినారట. నాలుగురోజుల్లో ఆయనపోయి చార్జిపుచ్చుకోవాలట బందరునుంచి, ఆయన ఎవరూ! సుబ్బారావుగారుకాబోలు నీకోర్టుకువస్తారట అని ఒక గుమస్తా ఇంకొకనితో అంటున్నాడు.

తమలపాకు బీడీ కొని నోట్లో పెట్టుకోబోతున్న సోమసుందరం ఆమాటలు విన్నాడు. ఏమది అతని ముఖమంతా మారిపోయిందే! అతని కన్నులు అశ్రుపూరితము లయినవి. కన్నీటిబొట్టు కారుతున్న దానిని తుడుచుకున్నాడు. పెదవులు విచిత్రంగా వణకుచున్నవి. నిర్విణ్ణుడై అతడు బయలుదేరి పోయినాడు.

ఆ రాత్రి అతనికి అన్నము సయించలేదు. వాని తల్లి భోజనము సరిగా చేయలేదేమిరా? అని అడిగింది. వంట్లో బాగాలేదన్నా

డతను. తల్లి వళ్ళు పట్టుకుని చూసింది. వళ్ళుకాల్తున్నది. తీవ్రమయిన జ్వరంతో నిద్రపోయినాడు.

పొద్దున త్రిఫల కషాయంతో శీతాంశురసము తల్లి ఇచ్చినది పుచ్చుకున్నాడు. కాని జ్వరము రెండురోజులు పట్టిన పట్టు విడవలేదు. చలి పుట్టుతున్నప్పటికీ బయటికి రావాలని ప్రయత్నించినాడు. కాని ఇంట్లో వాళ్ళు పోనీయలేదు. అయ్యరుగారు ఇవ్వాళో రేపో వెళుతారు. సోమసుందరానికి ఆందోళన మరింత ఎక్కువయింది,

మూడవనాటికి సోమసుందరానికి జ్వరము కాస్త జారింది. ఆ సాయంత్రము వాకిట్లో అరుగుమీద వచ్చి కాసేపు కూర్చున్నాడు. అప్పుడు రామమోహన గ్రంథాలయము నుంచి తిరిగి వస్తూ లక్ష్మీకాంతము సోమసుందరుని చూచి ఒంట్లో బాగాలేదా !' అని అడిగి పక్కను వచ్చి కూర్చున్నాడు. సోమసుందరము ఆ రోజంతా లంకణ ప్రాయంగా ఉన్నందున బాగా మాట్లాడే శక్తిలేక నీరసించి హీన స్వరంతో మాట్లాడుతున్నాడు.

మాటల సందర్భాన లక్ష్మీకాంతము "మీ బావగారు ఈ మధ్య ఇళ్ళకోసము వెదుకుతున్నట్లున్నారు. నేనున్న గదికి ఎదురింట్లో ఉన్న అయ్యరుగారు ఖాళీచేసి వెళ్ళిపోతున్నారు. ఆ యిల్లు బాగానే ఉంటుందనుకుంటాను!" అన్నాడు.

అయ్యరుగారి మాట రాగానే సోమసుందరానికి ప్రాణాలు లేచి వచ్చినది. ఇప్పటికే వెళ్ళిపోయినాడేమో! కమలను ఒక్కసారి చూచేందుకు కూడా వీలులేక పోయిందే అని ఇన్నాళ్ళూ దిగులు పడు తున్నాడు.

'అయ్యరుగారు వెళ్ళుతున్నారా? ఎప్పుడు వెళ్ళుతారేం ?'

'రేపు ప్రొద్దున వాల్తేరు ప్యాసింజరులో'

'ఏ వూరికయినా బదలాయింపు చేసినారా ఏమి?' అని ఎరగని వాని వలె సుందర మడిగినాడు.

"ఎరగవా ఏమిటి ? గంజాము బదలాయించినారుగా !" అన్నాడు లక్ష్మీకాంతం. తర్వాత కొంతసేపు లోకాభిరామాయణము మాట్లాడి అతను వెళ్ళిపోయినాడు.

6

ఆ రాత్రి సుందరానికి మళ్లీ జ్వరము వచ్చినది. భళ్ళున తెల్లవారేసరికే, జ్వరమింకా పూర్తిగా జారకపోయినా, ఓపిక చేసుకొని లేచి ముఖప్రక్షాళనము చేసుకున్నాడు. జ్వరమింకా విడవనందున కూర గాయ వైద్యాలతో ఇహ లాభం లేదని ఆ పూట డాక్టరు కోసము కబు రంపించినారు. డాక్టరు వచ్చి థర్మామీటరుతో చూచి 102 డిగ్రీల జ్వర మున్నదని ప్రక్కను నిలుచుని ఉన్న సోమసుందరుని తండ్రితో చెప్పి 'సీసా పంపించండి' మందిస్తాను. పిల్లవాణ్ని గాలిలో తిరగనీయక కప్పు కొని పడుకోబెట్టవలెను!" అని మరీ మరీ చెప్పి వెళ్ళిపోయినాడు.

గడియారము ఎనిమిది కొట్టింది. లక్ష్మీకాంతం చెప్పినమాటలు సుందరం మరిచిపోలేదు. వాల్తేరు ప్యాసెంజరు తొమ్మిదింటికి బయలు దేరుతుంది. ఒక్కొక్క క్షణము గడిచిపోయిన కొద్దీ అతని కావేగము ఎక్కువవుతున్నది. మతిపోయిన వాని వలె పక్కమీద కాసేపు పడు కొని కాసేపు లేస్తున్నాడు. 'నేను తప్పక స్టేషనుకు వెళ్ళి నా కమల నొక్కసారి చూచితీరాలి' అని నిశ్చయించుకొన్నాడు. కాని తల్లి ఎదుటనే కూచుని ఉన్నది. అతని ఆందోళన కనిపెట్టిన ఆమె ఎంత సేపటికీ అక్కడనుంచి కదలలేదు. ఇక చివరకు సోమసుందరము ఓర్చలేక లేచి నిలబడ్డాడు. 'ఎక్కడికి వెళ్ళుతున్నావురా !' అని తల్లి అంటూనే ఉన్నది.

ఇప్పుడే బయటకి పోయి వస్తానని మెల్లగా వీధిలోకి జారినాడు. వెంటనే అతను అరండల్ సత్రమువద్దకుపోయి బండి ఎక్కి చురుకుగా తోలమని బండి వానిని తొందర చేస్తూ స్టేషనుకు బయలుదేరినాడు. రయిలు దాటిపోతుందేమో అని అతను తహతహ పడుతున్నాడు. బండి స్టేషను వద్ద ఆగింది. సోమసుందరము చురుకుగా దిగి ఆతురతతో వంతెన దాటి ప్లాటుఫారం టిక్కెట్టు తీసుకొని వాల్తేరు ప్యాసెంజరు ఆగే ప్లాటుఫారంమీదికి వెళ్ళినాడు. రైలు ఇంకా ఉన్నందుకు అతనికి కాస్త మనస్సు కుదుట పడ్డది. కాని అప్పటికే రైలు వచ్చి పదిహేను నిముషాలయింది.

సోమసుందరము సరాసరి ఆడవాళ్ళ పెట్టె వద్దకు పరిగెత్తి నాడు. అక్కడ కమల కనపడలేదు. వెఱ్ఱి ఎత్తిన వానివలె ప్లాటు ఫారము మీద ఈ చివర నుంచి ఆ చివర వరకు పరిగెత్తినాడు. సెకండుక్లాసు బండిలో స్వామినాథయ్యరుగారు కూచున్నాడు. ప్లాటు ఫారము మీద గుమాస్తాలు చేతులు కట్టుకుని నిలుచుని వినయంగా మాట్లాడుతున్నారు. కాని ఆ పెట్టెలో కూడా కమల లేదు. ఆమె కూచున్న పెట్టె అతనికి అడావిడిలో కనపడలేదు. అతని గుండెలు తటలట కొట్టుకుంటున్నవి. "వెళ్ళేముందు కమల నొక్కసారి చూచే భాగ్యము కూడా నాకు లేదా!" అని విచారపడ్డాడు.

రైలు కూత వేసింది. గార్డు సిగ్నలు ఇచ్చాడు. దూరదేశము వెళుతున్న మిత్రులవద్ద వారి ప్రేమాస్పదులు సెలవు తీసుకుంటు న్నారు. బండిసాగింది. సోమసుందరము దేహము కొయ్యబారు తున్నది. సాగిపోతున్న రైలు ఇంతలో ఆగింది. కమల ఉన్న పెట్టె సుందరానికి కనబడ్డది. అతని ప్రాణాలు లేచి వచ్చినవి. వేరేమో ఆలో చించక అక్కడికి పరుగెత్తి పోయినాడు. 'కమలతో మాట్లాడడము ఎట్లా! పోనీ నా వైపు చూడడమైనా లేదే!' అని దిగులుతో ఏమీ తోచక నిశ్చేష్టుడై నిలవ బడ్డాడు. మళ్ళీ రైలు కదలబోతున్నది. గార్డు

జెండా పట్టుకుని నెట్టుకుంటున్న జనాన్ని ఎట్లాగో బండిలోకి ఎక్కించి తలుపువేసి బుజ్జున బిగిలు ఊదినాడు. సోమసుందరుని ఆశలన్నీ అడుగంటినవి. కమల ముఖము కూడా చిన్నపుచ్చుకొనే ఉన్నది. ఆమె హృదయములో ఇప్పుడేమి భావములు నాట్యమాడుతున్నవో ప్రేమ తెలిసిన వాళ్ళకే గాని తెలియవు. సోమసుందరాన్ని ఆమె ఇంకా చూడలేదు. చివరకు సుందరము ధైర్యము చేసి ఓరగా నిలుచుని ఎలుగు బడుతున్న స్వరముతో 'కమలా! అని పిలిచినాడు. ఆ స్వరము బాధ పడుతున్నవాని మూల్గువలె నున్నది, కాని పిలుపుగాలేదు.

కమల అతనివైపు తిరిగి చూచింది. ఆమె ముఖము వెలవెల బారింది. వక్షస్థలము కంపిస్తున్నది. వేడి నిట్టూర్పు విడుస్తూ అమృతము ఒలుకుతున్న దృష్టులతో సోమసుందరాన్ని ముంచి వేసింది.

గార్డు జండా చూపించినాడు. రైలు కూత వేసి కదిలింది. ఇక కంటికి కనబడకుండా కమల ఎగిరిపోతున్నది. కమలా సోమసుందరములు మూగ్గులై ఒకరి వంక నొకరు చూచుకుంటున్నారు. సోమ సుందరుని హృదయం కొట్టుకోనారంభించింది. హృదయమును వేయి సుత్తులు పెట్టి చితకకొట్టుతున్నట్లు భావించి పరితపించినాడు. కమల కన్నులలో నీరు గిరుక్కున తిరిగింది. నిస్సారముగా నున్న తన బాహులత నామె బయటికి చాచి సోమసుందరుని వంకకు ఊపింది! 'మరచిపోవద్దు' అని కోకిలస్వరము మృదుమధురంగా సోమసుందరుని చెవులలో ప్రతి ధ్వనించి పులకరింప చేసింది.

రైలు ప్లాటుఫారం దాటింది. తన కంబుకంఠము సారించి అతనివైపు చూస్తున్న కమల ముఖబింబము కనబడుతున్నంతసేపు సోమసుందరుడు తన్మయుడై ప్లాటుఫారము మీద నిలుచున్నాడు. గంటకు ముప్పది మైళ్ల వేగముతో రైలు అతని వద్ద నుంచి కమలమ్మను క్రూరముగా ఎత్తుకుని పోతున్నది. మళ్ళీ వాళ్ళు జీవితములో ఎట్లా కలుస్తారు !

సోమసుందరము నిశ్చేష్టుడైనాడు. చెమటలు దేహమునిండా కారుతున్నవి. హృదయ భారంతో ఎట్లాగో నెమ్మదిగా వంతెన దాటి బండిలో వచ్చి పడ్డాడు. ఇంతవరకూ తాను జ్వరముతో బాధ పడుతున్న సంగతి మరచిపోయినాడు. బండిలో ఎక్కగానే అతని బలహీనత తెలియవచ్చి సొమ్మసిల్లినట్లు పడుకున్నాడు.

బండి అరండలు సత్రము వద్దకు వచ్చి నిలిచింది. సత్రములో బొప్పాయి కాయలను కోసుకో వచ్చిన అతని తమ్ముడు ఎదురై 'నాన్నగారు నీ కోసము వెతుక్కుంటున్నారు' అని చెప్పినాడు. ఆ మాటలు విని సోమసుందరము ఇంటికి పరిగెత్తినాడు. ఎదురుగా తండ్రి వచ్చి 'వెళ్ళవద్దని ఎంత చెప్పినా వినక గాలిలో షికార్లు చేసివచ్చినావా?' అని కోప పడినాడు.

సోమసుందరము మాటలు వినిపించుకోకుండా ఇంట్లోకి వెళ్ళి పచ్చడము కప్పుకుని కన్నీరు కాల్వలై పారేటట్లు విలపిస్తున్నాడు. కొద్దిసేపటిలో కప్పుకున్న పచ్చడమంతా కన్నీటితో తడిసి పోయింది.

ఆంధ్రపత్రిక

ఆంధ్రపత్రిక ఇప్పటికి ఇంచుమించు ఏడు దశాబ్దాలుగా తెలుగువారికి సేవ చేస్తోంది.
విజయవాడ, హైదరాబాద్‌ల నుండి వెలువడుచున్నది.
తాజా వార్తలు, పక్షపాతం లేని వ్యాఖ్యలకి ఆంధ్రపత్రిక పెట్టింది పేరు.
ఇవి కాక అన్ని రకాల అభిరుచులనీ సంతృప్తి పరచే ఇతర శీర్షికలు ఎన్నో మీరు ఆంధ్రపత్రికలో చదవగలరు !

★మన సినిమాలు ★డాక్టరు కబుర్లు ★కలైడోస్కోపు కార్టూన్
★దిన, వార, ఫలాలు ★బొమ్మల సీరియల్ ★శ్రీకృష్ణ భాగవతము
★జ్యోతిషశాస్త్ర సలహాలు ★యుద్ధ కాండ ★వింత యథార్థం
★ ఇంకా — వ్యాసాలు, గేయాలు, కార్టూన్లు ....

ఎప్పటికప్పుడు ఆంధ్రపత్రికలో సరికొత్త ఆకర్షణలు ప్రవేశపెడుతూనే ఉంటాము !
వెంటనే ఆంధ్ర పత్రిక చందాదారుగా చేరండి !